

Nærområderne modtager henholdsvis 10 og 14%.

Det interne eller traditionelle nordiske samarbejde bygger på de nordiske folks samhørighedsfølelse og værdifællesskab, og er rodfæstet i en bred folkelig forankring og tradition. Det er karakteristisk, at samarbejdet henter sin styrke i et mangegrenet netværk af frivillige organisationer og interessegrupper. Herfra udgår nye initiativer, der kan samles op i det formaliserede samarbejde på regerings- og parlamentarisk side.

Netop det frivillige element har ført til igangsættelse af et udredningsarbejde om samarbejdet med frivilligsektoren. Arbejdet skal være afsluttet i 1998 og kan forventes at munde ud i forslag til styrkelse af Ministerrådets samarbejde med den frivillige sektor.

Budgettets fordeling på de forskellige sektorer bygger på de nødvendige kompromiser mellem prioriteringerne hos Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Kultur, uddannelse og forskning er fortsat tilgodeset med næsten 50%, men områder som miljø og andre tværsektorielle programmer indenfor ligestilling, informationsteknologi, velfærd, børn og unge er i stigende grad tilgodeset i budgettet. Ja, miljø er blevet en tværsektoriel aktivitet, idet Nordisk Ministerråd ifølge den nordiske miljøstrategi 1996 – 2000 skal bruges som forum til at fremme miljøets integration i alle sektorer, for dermed at øge bevidstheden om, at ansvaret for bevarelse og genoprettelse af miljøet påhviler alle sektorer.

Fra arbejdet på det kulturelle område kan jeg fremhæve indvielsen af Grønlands Kulturhus i Nuuk i februar, som skete under overværelse af et stort antal indbudte fra Grønland, Norden og Canada. Nordisk Ministerråd bidrog med et beløb på 20 mio. DKK, som naturligvis også hænger sammen med målsætningen for Det Arktiske Samarbejdsprogram, som jeg vil vende tilbage til om lidt.

Der har været fokus på Kalmarunionens 600-års jubilæum med et væld af aktiviteter i løbet af året. Højdepunktet fandt sted i juni hvor jubilæet blev højtideligholdt med et unionsmøde, hvor Nordens statsoverhoveder deltog i en særlig nordisk manifestation.

Videre vedtog Ministerrådet i august at yde et bidrag på 250.000 USD til opførelse af et nordisk kulturcenter i New York. Initiativet til centret, kaldet Scandinavia House, stammer fra

The American-Scandinavia Foundation, en privat organisation, der har til opgave at fremme kontakter mellem USA og de nordiske lande. Størsteparten af midlerne kommer fra private sponsorer. Centret forventes at stå færdigt i efteråret 1998.

Endelig er det en særlig glæde i år at kunne konstatere, at både Nordisk Råds litteraturpris og den relativt nye miljøpris er tilfaldet Danmark. Litteraturprisen gik til Dorrit Wilumsen for hendes bog, *Bang*, medens miljøprisen blev tildelt Institut for Produktudvikling for dets arbejde med udvikling af miljøvenlige industriprodukter.

Med samtlige fem nordiske landes – ganske vist forskelligartede – men ikke desto mindre tætte tilknytning til EU må det fastslås, at europæiske spørgsmål nu er fast forankret i den nordiske dagsorden.

EU/EØS-spørgsmål drøftes regelmæssigt på møder mellem nordiske ministre og embedsmænd. Og efter ikrafttrædelsen af den reviderede Helsingforsaftale er EU-spørgsmål også blevet et fast punkt på dagsordenen for samarbejdsministrenes møder. De nordiske samarbejdsministre afholdt desuden i år for første gang et af deres ordinære møder i Bruxelles.

Også i Nordisk Råd har EU-spørgsmål fået stigende betydning. I marts 1996 blev det på Nordisk Råds Europakonference bekræftet, at de nordiske lande ønsker at prioritere 5 hovedområder i Europa-politikken, nemlig beskæftigelse, miljø, åbenhed, demokrati og forbrugerpolitik.

Det er glædeligt at konstatere, at de nordiske sædekorn ikke er faldet på stengrund. Amsterdammtraktaten er et vidnesbyrd om, at udviklingen inden for EU bevæger sig i »nordisk retning«. Som bekendt har beskæftigelsessspørgsmål fået en central placering i traktaten, ligesom der også på miljøområdet og m.h.t. åbenhed er foretaget styrkelses i overensstemmelse med nordisk tankegang.

Jeg er ikke i tvivl om, at denne del af samarbejdet vil få stigende betydning fremover. Det seneste udspil fra den finske statsminister om en »nordisk dimension« i EU kan også ses i dette lys.

Sikkerhedspolitik har været tabu i en nordisk optik. Men omvæltningerne i Europa i slutningen af firserne og de gennemgribende forandringer, der siden er sket i de lande, der var en